

Dílo je výsledkem úspěšné mezioborové spolupráce specialistů podílejících se na diagnostice a léčbě onemocnění ledvin – kliniků, pracovníků laboratoří, patologie, radiologie a nukleární medicíny. I přes velký počet autorů se pořadatelé podařilo sjednotit strukturu kapitol do jednoho celku, s vyvážeností jednotlivých témat úměrně jejich klinickému významu.

Monografie se dobře čte, její cena a význam je v aktuálnosti odborně hodnotného textu poskytujícího ucelený komplex informací použitelných i v širší klinické praktické medicíně.

Komu knihu doporučit? Především je určena nefrologům, pro které bude nejen učebním textem k přípravě pro získání atestace z nefrologie, ale také poskytne nové informace lékařům s již získanou nefrologickou

specializací. Zdrojem poučení bude rovněž pro internisty, pediatriy, urology, intenzivisty a praktické lékaře.

prof. MUDr. Václav Monhart, CSc.
Interní klinika 1. LF UK a ÚVN, Praha
www.uvn.cz
e-mail: monhart@uvn.cz

Doručeno do redakce: 13. 5. 2006

Benáková N. **Ekzémy a dermatitidy**. Praha: Maxdorf 2006. 125 stran. ISBN-80-7345-078-X.

10. svazek edice Farmakoterapie pro praxi je uveden předmluvou editora, ve které se poukazuje na dlouhou historii pojmu ekzém sahající po 1. stol. n. l., koncem 19. století potom Besnierův popis vztahů mezi ekzémem, sennou rýmou a astmatem a impakt rodící se imunologie na problematiku ekzémů a dermatitid. Je zde zdůrazněn velký podíl těchto onemocnění na počtu návštěv u dermatologa a naznačena složitost jejich léčby.

Následuje vlastní publikace rozdělená do 6 kapitol, doplněná seznamem doporučené literatury, přehledem použitých zkratk, seznamem ilustrací, medailónkem autorky a rejstříkem.

V části Úvod autorka upozorňuje na jisté zvláštnosti těchto chorob, např. jejich zjevnost, což s sebou nese psychosociální i psychosomatické důsledky. Důležitý je také aspekt chorob z povolání. Diagnostika ekzémových onemocnění je poměrně snadná již na základě důkladného klinického posouzení stavu. V léčbě existují obecně doporučované postupy, je však nutno postupovat individualizovaně a využívat i připravovaných zevních léků, brát ohled na biopsychosociální přístup apod.

Ve druhé kapitole Repetitorium autorka užitečným způsobem předkládá základní rozdělení ekzém-dermatitid na exogenní a endogenní a poté s důsledným uplatněním no-

vého názvosloví stručně a výstižně charakterizuje hlavní nozologické jednotky této skupiny: kontaktně iritativní dermatitidu, kontaktně alergickou dermatitidu, atopickou dermatitidu, mikrobiální dermatitidu, dyshidrotickou dermatitidu, seboroickou a stasis dermatitidu. Povšimněme si, že označení ekzém tu úplně mizí. Domnívám se, že autorka příklonem k „angloamerické“ terminologii učinila správně pro její rozhodně větší přehlednost a také zdůvodnitelnost. Největší pozornost je zde logicky věnována kontaktně alergické dermatitidě a dermatitidě atopické. V prvním případě je na malé ploše dostatečně vysvětlen vztah lokalizace k možné příčině i k pracovnímu odvětví. U atopické dermatitidy autorka nezapře svou profesní provázanost a odborný zájem o toto onemocnění a pregnantně pojednává jeho kliniku.

V třetí kapitole, nazvané Diagnostika, je popsán diagnostický postup od anamnézy přes status localis po pomocná vyšetření, u kterých je patřičně zdůrazněna problematika epikutánních testů. Následně jsou vyšetřovací postupy uvedeny pro jednotlivá onemocnění.

Čtvrtá kapitola Farmakoterapie je svými 38 stranami v celé publikaci nejrozsáhlejší. A opět jsou tu zúročeny hluboké znalosti, ale také velká klinická zkušenost autorky. Jsou popsány

zásady léčby u ekzém dermatitid, léčba zevní, léčba fyzikální, léčba celková, režimová a dietní opatření, terapeutické zvláštnosti u jednotlivých onemocnění, psychoterapie a doplňková léčba.

V páté části Chyby a omyly jsou uvedeny hlavní chyby ze strany lékaře i pacienta. Je tu zdůrazněn patientský nešvar – střídání lékařů a pracovišť. Zvláště u nemocných atopickou dermatitidou to skutečně někdy nabývá až charakteru turistiky.

V kapitole šesté Přehledy jsou popsány složky hlavních diagnostických sad pro epikutánní testy a režimová opatření s doporučením rodičům dětí s atopickou dermatitidou – velmi užitečné pro praxi.

V obrazové příloze je celkem 23 vydařených a instruktivních barevných obrázků. Literární odkazy jsou dostatečné. A v medailónku prim. MUDr. Niny Benákové je explicitně uvedeno, že pojímá ekzém dermatitidy komplexně a zúročuje své znalosti také v odpovídající osvětě.

Knihu lze plně doporučit nejen praktickým lékařům, ale i široké lékařské veřejnosti.

doc. MUDr. Vladimír Vašků, CSc.
I. dermatovenerologická klinika
LF MU a FN u sv. Anny, Brno
www.fnusa.cz
e-mail: vladimir.vasku@fnusa.cz

Doručeno do redakce: 22. 5. 2006